

POPOTNIK.

List za šolo in dom.

Izhaja 10. in 25. dan vsakega meseca, ter velja za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr. — Posamezne številke dobivajo se po 15 kr. — Na anonimne dopise se ne ozira. — Rokopisi in na oceno poslani knjige se ne vračajo. — Spisi in dopisi naj se blagovoljivo pošiljati (frankirani) vredništvu; naročnine, oznanila in reklamacije pa opravištvu: Reiserstrasse 8 v Mariboru. — Za oznanila plačuje se od navadne vrste, če se enkrat natisne 15 kr.

Vsebina. Posamne misli o vzgoji, pouku in učiteljstvu. — A. M. Slomšek. — O rabi navorja. — Logika. — Dopisi. — Razne stvari. — Spremembe. — Natečaji.

Posamne misli o vzgoji, pouku in učiteljstvu.

Piše Armin Gradišnik.

13*)

Posameznik malo zmore, njegov glas se navadno pozgubi in je čestokrat le glas vpijočega v puščavi. Kaj koristi, ako kdo še tako zrele nazore ima, če goji še tako resno namero, po svojih močeh pomagati sotrudniku svojemu, — če pa blagej svojeji nameri ne najde dovolj podpornikov, če možno osamljen zastopa idejo, ko bi oživljena po jednako čutečih vtegnila postati blagodejna celemu stanu. . . . Dokaj se je uže povdarjala — v govorih in po časopisih važnost *družitve* in mogokrat se je uže naglaševala jaka korist *učiteljskih društev*, Le po vkupnem, složnem delu zamoremo učitelji napredovati, separatizem — bodi si tak ali tak — nam ne more ugajati.

Vsi stanovi današnjega časa so si v svesti svoje veljave ter hrepené po tem, da si ugled in veljavnost svojo povekšajo; umevno in naravno je, da tudi učiteljski stan v tem teženju zaostati ne more in ne sme.

Ako si ogledamo slovenske dežele in če razmišljujemo na še društvene razmere, našli bomo, da ni vse tako, kakor bi si želeli ter kakor bi tudi lahko bilo.

Imamo sicer nekaj učiteljskih društev na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem, a vsa ta društva nimajo mej seboj nikake duševne vezi. Vsa slov. učiteljska društva morala bi biti vedno v živem kontaktu in občestvu mej seboj: to bi celokupnosti našega stanu prijalo, to bi vzdrževalo solidarnost slovenskih učiteljev ter povekšalo njih veljavo na zunaj!

A tako!

Društvo v . . . dostikrat ne ve, kaj dela in sklepa učit. društvo v sosednem okraju, je li živi, ali umira ali je uže umrlo. . . . Katero izmej učit. društev na Primorskem morda prav pridno deluje v svojem okviru, a o brižnosti Primorskih sotrudnikov le malokateri sodrug na Štajerskem ali Kranjskem kaj pozve, kamo-li, da bi bil poučen o razmerah in težkočah, s katerimi se imajo boriti sobratje naši ob sinjej Adriji! . . . *Dokler pa slovenski učitelji ne bodo imeli svoje osrednje združbe, ki bude negovala mejsebojnost in zastopnost*

*) Glej štev. 13 l. „Pop.“

učiteljev v vseh slovenskih pokrajinah, — toliko časa o solidarnem postopanju slovenskega učiteljstva prav govora biti ne more.

14.

Dandanes je narodnostna ideja na površju dnevnih vprašanj. Narodno vprašanje prošinja vse slojeve sedanjega človeštva. Pred nedavnim časom še so se člani jednega stanu združevali v *skupno obrambo svojih koristi*, ne gledé na *narodnost*, kojoj so pripadali. A danes to ne gre več tako, *tudi pri nas učiteljih ne!*

Le glejmo na naše kolege *nemškega* pokolenja v Cislitvaniji! Stoječ na stališču svoje narodnosti združili so se ter ustanovili veliko zadrugo, katerej so dali ime: „Deutsch-österreichischer Lehrerbund.“

Z ustanovitvijo te združbe so nemški učitelji jasno pokazali, da ne marajo svojih nenemških kolegov, — *narodnost veljala jim je nad skupni interes stanu*, ki je vendar načelno pri vseh učiteljih jeden in isti! . . .

A združitev nemških učiteljev na narodnostnej podlagi je dognan faktum in to dognanost nam je zdaj treba v pošte vjemati. Nenemški učitelji v Avstriji bodo odslej primorani, kaj ukreniti, da pokažejo svojim drugom nemškega rodú, *da se tudi oni — mimo svojih interesov — še zavedajo svoje narodnosti!*

(Dalje sledi.)

Anton Martin Slomšek,
pedagog, domo- in rodoljub slovenski.

Spisal Franjo Jamšek.

(Dalje.)

Kratko vodilo za malo in veliko „Berilo“. Blagim učiteljem dober svèt. (Glej „Drobtince“ od l. 1861!):

Deveto leto že novi „Abecednik“, malo in veliko „Berilo“, pa „Ponovilo“ za šole na kmetih imamò, samo slovenske, pa tudi slovensko-nemške knjige, kakoršnih šola potrebuje. Veliko jih slišimo hvaliti, pa še veliko več grajati, rekoč: da ni neumnejših šolskih knjig, kakor so nova berila. Vsak jih sodi po svojim kopitu; kar enemu dopade, to drugemu mrzi; nam se pa zdi, da večidel obsojevalcev le po škornju sodi, in šolskih knjig le malo, ali celó ne pozna. Petreba je zatorej, da jih kratko pretresemo in pa njih rabo nekoliko pokažemo; kajti nas skušnja uči, da jih izmed desetero učiteljev devet s šolskim berilom prav ne ravna, zato pa tudi slabo opravlja. Godi se jim, kakor vojakom, ki svoje puške dolžijo, ako dobro ne strelijo; pa puška je nedolžna, če vojak streljati prav ne zna. *Dober svèt je zlata vreden, ako ga zvesto poslušáš, pa tudi modro poskušáš.*

I. Namen šolskih beril.

1. Naši deci na kmetih je sploh 6 let za vsakdanjo šolo odločenih, tri leta pa za ponovilo dosojenih. Za prvi dve leti ima „Abecednik“ veljati, po katerem se otroci pismenke poznati, slovati in za potrebo brati učijo, pa tudi vadijo misliti, vidne stvari krog sebe spoznavati, prav imenovati, *da se*

otrokom prav razdani. V ta namen najdeš po lastnih imenih v „Abecedniku“: dela telesa pohištva, imena drevja, cvetlic, domače živine in ptic, katere otroci vsak dan čujejo in gledajo, naj se jih tudi imenovati in spoznavati vadijo po nauku ogleda. *Ako hočeš dober učitelj biti, bodi svoji deci jutrnno solnce, katero sija, ogreva in oživilja, ne pa ponočni mesec, mrzel in zaspan. Res je težavno na dva jezika šolarje učiti, pa toliko bolj zasluživo. Potreba in postava je, da se otroci v šoli najprej slovenščine, po moči pa tudi nemščine učijo, sosebno dečki, kateri po svetu pojdejo.* Počasneje, ko od kraja napreduješ, hitreje ti hoče iti poduk od rok, kadar se deci v nauku pojasni in razdani; le pridno kaži in pravi od vidnih reči, pa tudi otroke čedno izprašuj. *Naj spoznavajo stvari, pa tudi opravila ljudij, ter jih vodi po spoznavi vidnih reči do nevidnih, do Stvarnika, ki jih hrani in živi.* To je „Abecednika“ prvi in imenitnejši namen; zraven pa tudi pismenke spoznavati in prav razločno izrekati, se domače napake odvaditi, in po pismu izreke privajati, pri branju ne žagati, ne lajati, ampak čedno po ločnicah glas ravnati. „Abecednik“ naj bo temelj ali podloga prave omike in krščanske izreje otrok. *Hočeš-li, učitelj, dobro, trdno dno položiti, glavico otrok pojasniti in njihovo srce za vse dobro in spodobno ogreti, imaš v „Abecedniku“ za dve prvi leti gradiva zadosti, posebno za take šole, v katerih se na pol dneva uči.* Po tem bodo znali otroci najimenitnejše reči v svojem krogu imenovati, ako jim jih pokažeš, pa tudi pokazati, če jih ti imenuješ, pa tudi po malem povedati, k čemu da so. Povedali ti bodo, kako se je pošteno vesti v šoli, kako doma, pa tudi varovati strupnih reči, posebno pa greha. *In to je prijazen jutrni svit vsega šolskega poduka.*

2. Za drugo in tretje, ali za tretje in četrto leto vsakdanje šole je namenjeno malo berilo za omiko in požlabnenje otroškega srca. Za samo slovenske šole malo berilo veliko več gradiva ima, za slovensko-nemške šole je pa za potrebo okrajšano. Skrbni učitelj mora obadvojno berilo imeti in modro prezreti, da bo mogel srce svoje nežne mladine likati in za vse dobro ogrevati. Prvo je, da otroke za šolo ogreješ, naj veseli v šolo hodijo. Beri jim toraj prav čedno: *I. Povabo.* Daj potem brati: *III. Prvo skrb*, in razloži jim pripovedico popraševaje. Ko so to prvo dečki odčitali in razjasnili, naj berejo deklice *V. od pridne Rozike*, kako skrbno je v šolo hodila. Potem naj spet dečki čitajo *VI. od dveh slabih šolarjev*. Poslednjič se naj bere *II. Pesem vesele šole*, in obljudi, da jo bodo prihodnjič zapeli. Tako se napreduje branje od šolskega vedenja ali zadržanja; *VII. do XII.* Če se ti nauk: *XIII. do XXII., kako se lepo bere* — prehitro zdi, pa preskoči na: *XXIII. Mladostli najlepši vzgled*, in napreduj do *XXX.*, čeravno vseh odstavkov ne preberete. Povrni se o pravem času na *XIII. Kako se lepo bere*; beri otrokom sam in ukaži jim, tebe posnemati — zdaj temu, zdaj unemu, pa tudi vsem skupaj. Za drugo leto tega odreda prihrani, kar je za razum teže, na. pr.: *XXXI. Kdo so naši stariši*; *XXXII. Kako za poštenje skrbimo*; *XXXIII. Kako se v pričo gospôde obnašati*; *XLV. Poduk lepo pisati*; *XLVI. Vaja pravopisa in naglopisa*; *XLVIII. Skrb za časno in večno srečo*; *XLIX. Skrb za bližnjega*; *LI. Kako se koristno bere*; *LII. Zlata svatba itd. do konca.*

Kadar se kaj posebnega pripeti, naj si bo žalostno ali veselo, daj deci dostojni odstavek brati, in nauk na dogodek modro obrni; p. dečkov kdo je

živino neusmiljeno tepel; reci na to čitati: XLIII. *Hudobni živinoderec*. Ako so dečki toženi, da so drevje lupili ali lomili, kamenje lačali, naj berejo. XLII. *Kako je škode varovati*. O spomladi reci brati. XLIV. *Vesele ptičice*. Ako se govori od strahu, ali ponočnih duhov, ki strašijo, reci čitati: XLI. *Prazni strah* itd. *Tvoja beseda o pravem času bo po takem branju veliko globje segla, in tvoji opomini bodo več izdali, ako jih na čitanje modro pristaviš, kakor, ko bi se črez hudobije kregal ali pa bedarijam smejal*.

3. Ako se je po *malem Berilu* deci srce za vse dobro oživilo in ogrelo, je namen *velikega Berila*, otrokom, že večidel odrasčenim, v tretjem šolskem odredu glavo prebrisati, ter jih soznani z vsemi potrebnimi rečmi, ketere jih čakajo v prihodnjem javnem življenju, da bo de šola deci modra priprava za javno delavno življenje. *Veliko berilo* odgrinja deci po zmožnosti poprejšnega poduka zemljo, po kateri hodi, in nebo, ki ga gleda. Ta spoznava stvarjenih rečij na podlagi naše svete vere stoji, ter uči mladino Stvarnika spoznavati in moliti, kar prvi š dopričuje, rekoč: „Bog je svet k svoji časti ustvaril, in nam zemljo v prebivališče dal. Vidno nebo s solncem, z mesecem in zvezdami brez števila, in pa zemlja s svojimi stvarmi, se beli svet zove, veličanstvena dvorana božja, ki nam očitno kaže Stvarnikovo vsegamogočnost in modrost.“

Naj bi se predmeti *velikega Berila* v lepem redu vrstili, naslednje pred vsem kratek *popis naše zemlje sploh*, potem Evrope in drugih delov sveta. Če se ti dozdeva ovi nauk za tvojo deco še pretežaven, pa preskoči na *človeško telo*, katero bo vsako otroče lahko gledalo in svoje ude spoznavalo. *Ne pozabi pa potem tudi s zemljepisom svojih učencev seznaniti v sedanjih časih; kajti jim je te spoznave v naših dneh močno treba. Kamo-li sedaj tudi priprost dečko, služebna deklina ne pride; se po železnicah drdrajé, po parobrodih peljaje! Grdo bi bilo za naše šole, slepiče po svetu pošiljati. Ako svojim učencem včasih tudi obraz zemeljski, ali pa domače dežele zemljevid pokažeš, bodo vsi eno oko in eno uho. Odstavke, katerih otrokom pojasniti prav ne znaš, pa izpusti in na drugo dobo odloži; n. pr: *Popis Evrope* § 1. — Mero prostora in število prebivaleev zategavoljo v *Berilu* najdeš, da se učenci navadijo številke (števila) dobro izrekati, ne pa da bi se jih na pamet izučili.*

Pred vsem je potreba šolski mladini *spoznavati svoje lastno truplo*, njegove ude in svoje dušne moči; drugače povedati človek ne more, kaj ga boli. Je-li ni lagodno bilo v naših šolah podučevanje, v katerih nam niso povedali, kako je peterim prstom na roki posamem ime? — Kako boče mož „*Novice*“ razumeti, ako *živalstva, rastlinstva in rude (rudninstva)* saj po vrhu ne pozna? Kako bi pobožna duša „*Danico*“ uspešno brala, ako se ni v šoli naučila razločevati *dušnih močij*? Beri: *Veliko berilo*: 9.—10. — Da pa deco preveč v telesno premišljevanje ne potukneš, *povzdigni srce* svojih učencev po odstavkih 10—11; ter jim lepoto duše in imenitnost človeka prav šivo razlagaj. Oh kako malo sami sebe spoznavamo! Kako slabo se učimo Boga za svoje prednosti hvaliti! *Je-li ni naša slaba šola veliko tega kriva? Ali ni čas in dolžnost te popake v naših šolah poravnati?*

Otroci *gledajo živali po zemlji* laziti, hoditi in letati, ribe po vodi plavati, ptice pod nebom habiti, in jih malo malo poznajo; se imenovati jih malokateri znajo. Zato jih *veliko Berilo* v odstavkih 12—21 uči: domače in divje živali,

ptice, mrgolinec in črve spoznavati, pa tudi slaviti in hvaliti božjo dobroto in modrost, ki za vse tako po očetovsko skrbi, in tudi črvička ne pozabi. (21. Ozir na živalstvo.) *Kako malo smo se svoje dni naučili rastlin imenovati! Saj še praproti prav poznali, bukve od gabra, jelke od smreke dobro razločili nismo. Kako potrebno je pa mladini vse to, naj si bo dečko, kmet ali roko-delec, deklica svinjarica ali kuharica, da strupne zeli od dobrih ločiti ve. Tega deco veliko Berilo uči, ki govori: 22 do 28 od spoznave rastlin, od drevja, grmovja, od žita in trave, od zdravilnih in strupnih zelišč; pa tudi gob in mahi opomni in pokaži, k čemu je Bog to in uno ustvaril. — Od rudnine le toliko povej, kolikor je za pohištvo povrhu vedeti potrebnega, da razločiš ilovko od laporja, publico od apnenke, sol od solitarja, vitriol od žvepla. Rudnine le tolike naznani, da vejo otroci, kde se zlato in srebro dobi, kde se železo koplje in kako cedi (topi). Ali ni vsega tega človeku vedeti treba? Kdo mu bode naznanil teh in takih stvari, ako se v šoli ne zgodi? Je-li nima biti šola pripravna za delavno življenje?* (Dalje sledi.)

O rabi navorja.

Prof. Fr. Hauptman.

(Dalje.)

Takoj začel sem preiskovati, bode-li pripraven za prvotne električne poskuse, posebno pa, bode-li dovolj občutljiv. Približal sem tedaj ednemu koncu 60 cm dolgega navorja elektrovanu steklenko. Zdatno je zanihal in od teh dob ne dvomim o njegovi porabnosti. Tolike občutljivosti seveda nima, kakor n. pr. navadni elektroskop (dvolistkar), pa je tudi treba ni, ker se nižja šola itak nima baviti z razkazovanjem neznatnih sledi elektrike. Ako pa vzamemo 40—50 cm dolge in 12—20 mm debele palice (premajhnih naj bi si sploh nobena šola ne kupila, sicer je škoda za izdani denar), ter jih drgamo v suhem zraku, vzbudimo na njih elektriko tolike napetosti, da se ji pokori navor precejšne teže.

Veliko prednost ima navor, če ga sodimo iz stališča nazornosti. Njegovo gibanje je razmeroma počasno in razločno se vidi v veliko daljavo. V tem oziru daleč prekosi pripravo iz kroglice bezgovega stržena. Papirnati balončki pa so dobro porabni le tedaj, ako so obešeni na po dve niti, da ne morejo vibrati v katero si bodi stran, ampak le nihati v dveh nasprotnih merih.

Goli navor seveda ni pripraven za električne poskuse; premalo je osebjen (isoliran). Rabiti pa se da na isti način, kakor smo to že videli v magnetizmu, namreč, da ob jednem koncu pritrdimo ali naravnost jedno elektrovanih teles (neposredno postopanje) ali pa neelektrično telo, na katero prenašamo elektriko z dotikanjem (posredno postopanje).

Steklenih in smolenih palic ne kaže pritrjevati; velike so pretežke, na majhnih pa električni učinek neznaten. Meni služijo v ta namen lahke sklenice z ozkim grlom in oblastim dnom v velikosti velikega jabelka, kakoršne se rabijo pri kemijskih poskusih za kuhanje (Kochflasche). Pri neposrednem postopanju potrebujemo po dvoje takih sklenic, pri posrednem pa samo jedno. Namesto

oblastih sklenic tudi veljajo velike aprobe in pri posrednem postopanju lahke kovinske oble ali kovinski celindri z okroglimi konci. Pri neposrednem postopanju kovinskih obel rabiti ne gre, ker se drganjem premalo elektrujejo in ker kot dobri prevodniki elektriko prehitro zgube. V grlo sklenice vtakne se plutena zatika, skozi zatiko pa jeden konec steklene cevi v velikosti navadne olovke. Ta cev služi kot osebljujoč ročaj; z drugim njenim koncem pritrdi se sklenica ob koncu navorja s pomočjo primernih klešč v mer podaljšanega navorja. Samo po sebi se umeva, da je spet treba pred poskuševanjem spraviti navor v ravnotežni stan. Pri sledečih poskusih je ugodna vršitev nekoliko odvisna od tega, da navor po nepotrebnem ne niha; sicer se od elektrovane sklenice elektrika prenašlo razprši v zrak. V ta namen vstavljaj ga z roko; še bolje pa je, ako ima navor posebno pripravo, s katero ga lahko v vsakej meri ustavimo. Zategadel zdelo se mi je koristno, v stebru narediti za navor zarezo ki je na zgoraj odprta, v odprtino pa vtakniti primerni klin ali zagozdo, kateri se v navpični ali poševni meri ob navor pritisne in ga ustavi.

a) Poskusi pri neposrednem postopanju.

Kakor rečeno, treba je dveh sklenic, vsaka s svojim osebljujočim ročajem. Edna naj ostane, kakor je, gola, jedna pa naj se prevleče s pečatnim voskom, ki smo ga razpustili v vinskem cvetu.

1. Podrgajmo golo sklenico z usnjeno zaplato, pritrdimo jo ob navorju, prav tako elektrujejo nato steklenko ter jo približajmo elektrovani sklenici. [To se mora kak najhitreje vršiti; zanesljiv učencem lahko pomaga]. Kaj vidiš?

2. Nato elektrujejo prevlečeno sklenico s kožuhovino, nataknimo jo namesto gole na navor in približajmo ji z istim drgalom elektrovano smolenko.

Z drganjem spravljamo telesa v električni stan.

Istoimno električna telesa se odbijajo.

3. Elektrujejo z nova sklenico, ki je ravno na navorju, isto tako steklenko in smolenko, vsako z dotičnim drgalom. Približajmo sklenici zaporedoma obe elektrovani palici. Jedna jo privlačuje, jedna pa odbija. Elektrovana steklenka deluje torej na elektrovano sklenico ravno nasprotno, nego elektrovana smolenka. [Dva nasprotna si električna stana].

Raznoimna električna telesa se privlačujejo. (Dalje primeri poskuse pod b.)

b) Poskusi pri posrednem postopanju.

Zdaj pritrdimo ob navorju lahko kovinsko oblo ali pa prejšnjim jednako sklenico, ki pa je prevlečena s tanko kositrovino (stanijolom); to pa zategadel, ker je treba, da se pri podeljivnem elektrovanju posredujevalno telo po vsem površju lahko navzame elektrike. Vsled različnih poskusov zdi se mi, da so prevlečene sklenice tukaj bolj za rabo, kakor kovinske oble. Prevlečena sklenica ima se kot jednostranska Kleist-ovka (Kleist-sche Flasche = Leyden-ica, Leydner-Flasche), koja nihaje elektriko delj časa drži od kovinske oble.

1. Podrgajmo steklenko z amalgamovano usnjeno zaplato in približajmo jo neelektrični sklenici ob navorju (od zgoraj ali od spodaj.) Sklenica zaniha proti steklenki. Dajmo, da se obe telesi medsebojno dotaknete. Takoj se spet oddalji sklenica od steklenke.

Z drganjem spravljamo telesa v električni stan.

Električna telesa privlačujejo druga telesa, dotakniviši se jih pa je odbijajo itd.

2. Dotaknimo se spet neelektrične sklenice z elektrovanjo steklenko. Odlživši steklenko pomolimo proti sklenici neelektrično telo n. pr. kovinsko oblo, drugo sklenico, člen prsta itd. Sklenica zaniha proti temu telesu. (Ponovi ista dva poskusa s smolenko, ki jo podrgaš s kožuhovino.)

Iz tega sledita ta-le izreka: *a) Telesa navzamejo se elektrike ne samo z drganjem, ampak tudi, če se dotaknejo električnih teles. (Podelitveno elektrovanje).*

b) Privlaka med električnim in neelektričnim telesom je medsebojna.

3. Elektrujmo prevlečeno sklenico, dotakniviši se je z elektrovanjo steklenko. Steklenka in sklenica se na to odbijate. Približamo li pa sklenici elektrovanjo smolenko, privlačite se.

Steklenka in smolenka delate toraj na električno sklenico v nasprotnem smislu; kar jedna odbija, pa druga privlačuje. Zato moramo sklepati, da sta električna stana steklenke in smolenke drug drugemu ravno nasprotna. Pri preiskovanju najrazličnejših teles pokazalo se je, da z drganjem stopijo ali v električni stan stekla ali pa v električni stan smole. *Toraj je sploh dvoje nasprotnih si elektrik, steklena ali pozitivna in smolna ali negativna.*

4. Zdaj ima se uvrstiti izrek o učinkih med istoimnimi in med raznoimnimi električnimi telesi. [Posk. gl. zg. a) 2. in 3.]

5. Elektrujmo *dve* steklenki (namesto jedne velja za silo svetilnični cilindar) z amalgamovano zaplato, ter pomolimo prvo (od zgoraj ali od spodaj) iz primerne daljave proti neelektrični sklenici. Ta se nekoliko približa steklenki. Na to brzo položimo drugo elektrovanjo steklenko tik prve. Sklenica se zdaj še bolj približa. (Ponovi isti poskus z dvema smolenkoma.)

Dve istoimni elektriki delate združeni močnejše od jedne same (se krepite).

6. Vzamimo zdaj jedno steklenko in jedno smolenko, elektrujmo vsako z njej primernim drgalom in pomolimo n. pr. steklenko proti neelektrični sklenici. Ta se ji približa. Na to položimo smolenko tik steklenke. Sklenica se nekoliko oddalji.

Dve raznoimni elektriki delate združeni slabše nego jedna sama (se slabite).

Iz tega poskusa izvajamo to-le važno posledico: *Dve raznoimni elektriki jednake krepkosti se združeni popolnem uničujete.* Kajti kar ta z neko močjo privlačuje, pa ta z jednako močjo odbija in učinka ni videti nobenega. Če tedaj kakemu telesu podelimo gotovo množino pozitivne in ob jednom jednako množino negativne elektrike, kaže se telo *neelektrično*.

Vsled tega predstavljamo si, da ima *vsako neelektrično telo obe elektriki v sebi v jednakej množini, kateri se med seboj tako vežete, da telo nič ne učinkuje na okolico.*

(Konec sledi.)

Logika.

Spisal Dr. Josip Križan,

kr. gimnazijski profesor v Varaždinu.

(Dalje.)

§ 78. Različne dvoudne vrsti brezuvetnostavljenih sklepov.

Čisto sestavljeni brezuvetni sklep more še se edino graditi na tretjej obliki; vsi ostali zloženi sklepi so meševiti. Pri gradbi teh zloženih sklepov moramo pomniti:

I. V prvej in drugej obliki brezuvetnih sklepov početa gradba zloženih sklepov more se edino v prvej in tretjej obliki nastaviti.

$\begin{array}{l} M < P \\ N < M \quad I. \text{ oblika} \\ \hline 1. \quad N < P \\ S < N \quad I. \text{ oblika} \\ \hline S < P \\ \\ P < M \\ N < -M \quad II. \text{ oblika} \\ \hline 3. \quad N < -P \\ S < N \quad I. \text{ oblika} \\ \hline S < -P \end{array}$	$\begin{array}{l} M < P \\ N < M \quad I. \text{ oblika} \\ \hline 2. \quad N < P \\ N < S \quad III. \text{ oblika} \\ \hline \frac{1}{2} S < P \\ \\ P < M \\ N < -M \quad II. \text{ oblika} \\ \hline 4. \quad N < -P \\ N < S \quad III. \text{ oblika} \\ \hline \frac{1}{2} S < -P \end{array}$
--	--

Primeri: Ad 1. Vsa nebeška telesa privlačujejo se medseбно.
Premiènice so nebeška telesa.

Premiènice prevlačujejo se medseбно.

Vsa nebeška telesa, ki se okrog solnea v eliptiškèj dragi (Bahn) gibljejo so premiènice.

Vsa nebeška telesa, ki se okrog solnea v eliptiškèj dragi gibljejo, privlačujejo se medseбно.

Ad 2. Vsi sesaleci imajo toplo kri.

Vsi ljudje so sesalci.

Vsi ljudje imajo toplo kri.

Vsi ljudje so zemeljska bitja.

Nekatera zemeljska bitja imajo toplo kri.

Ad 3. Vsa trda telesa imajo samostalno podobo.

Plini nimajo samostalne podobe.

Plini niso trda telesa.

Kislec je plin.

Kislec ni trdo telo.

Ad 4. Vsi pravilni mnogokoti so istostrani in istokotni.

Vsi trikoti niso istostrani in istokotni.

Trikoti niso pravilni mnogokoti.

Trikoti so ravnočrtne geometrične podobe.

Nekatere ravnočrtne geometrične podobe niso pravilni mnogokoti,

II. V tretjej obliki brezuvetnega sklepa početa gradba zloženih sklepov mora se edino v tretjej obliki nastaviti.

$$M < P$$

Lastavice so selivke.

$$M < N \quad \text{III. oblika}$$

Lastavice so ptice.

1. $\frac{1}{2}N < P$

Primeri od 5.

Nekatere ptice so selivke.

$$N < S \quad \text{III. oblika}$$

Vse ptice so s perjem pokrite živali.

$$\frac{1}{2}S < P$$

Nekatere s perjem pokrite živali so selivke.

III. V četrtej obliki početa gradba zloženih sklepov, mora se, ako je trdivna, nastaviti v tretjej obliki, ako pa je nekavna, tedaj mora se nastaviti ali v prvej ali v tretjej obliki.

$$P < M$$

$$P < M$$

$$M < -N \quad \text{IV. oblika}$$

$$\frac{M < N}{\frac{1}{2}N < P} \quad \text{IV. oblika}$$

6. $N < -P$

$$\frac{1}{2}N < P$$

$$S < N \quad \text{I. oblika}$$

$$\frac{N < S}{\frac{1}{2}S < P} \quad \text{III. oblika}$$

$$S < -P$$

$$\frac{1}{2}S < P$$

Primeri: Ad 6. Vse prvine so enojna telesa.

Enojna telesa se ne razkrajajo.

Vse, kar se razkrajaja, ni prvina.

Vse žveplene kiseline se razkrajajo.

Žveplene kiseline niso prvine.

Ad 7. Vsi ljudje so zemeljska bitja.

Vsa zemeljska bitja se hranijo.

Nekateri od hranečih se, so ljudje.

Vsi hraneči se so minljivi.

Nekateri od minljivih so ljudje.

§ 79. Uvetnosestavljene sklepi.

Tudi iz uvetnoenojnih sklepov moremo zložiti sestavljenouvetne sklepe z nazajevalnim in napredovalnim načinom; ker so v načinih ponente in tollente sklepi eksistencijalni stavki, zato morejo se oni za spodnje reke v sledečih sklepih rabiti. Z nazajevalnim načinom preidemo od ožjega pojma k širjemu, z napredovalnim pa od širjega k ožjemu. Ako spodnji rek postavimo pred vrhnji rek, tedaj je obrazec tem sestavljenim sklepom ta-le:

Modo ponente:

$$\cdot < A$$

$$\frac{A \sim B}{\cdot < B}$$

$$\cdot < B$$

Modo tollente:

$$\cdot < -D$$

$$\frac{C \sim D}{\cdot < -C}$$

$$\cdot < -C$$

$$\frac{B \sim B}{\cdot < C}$$

$$\frac{C \sim D}{\cdot < D}$$

$$\frac{B \sim C}{< -B}$$

$$\frac{A \sim A}{\cdot < -A}$$

Modo ponente gradi se z nazajevalnim, modo tollente pa z napredovalnim načinom. Primeri: *Modo ponente*: Gorenje je. Ako je gorenje, je tudi oksidacija. Ako je oksidacija, so tudi kemijske spremembe. *Mode tollente*: Sprememb brez vzroka ni. Ako so strašila, so spremembe brez vzroka. Tedaj ni strašil. Ako so samoplesajoče mize, so strašila, tedaj ni samoplesajočih miz (Lindner str. 172.)

IV. Sestavljenonepopolni sklepi.

§ 80. Verižni sklepi ali soriti,

Pod sestavljenonepopolnim sklepom razumevamo vrst zloženih sklepov, v katerih se ne izrazujejo vsi udje sklepa. Sklepe te vrsti dobivamo z dvema načinoma iz popolnosestavljenih sklepov, in sicer ako v njih enega od prednjih rekov izpustimo, ali ako oba prednja reka stegnemo, omenivši primerni srednji pojem. Prvi imenujejo se verižni sklepi ali soriti (*sorites* od besede σορίζω = *acervus*), drugi pa epiherema (od ἐπιήρημα).

V sestavljenopopolnih sklepih moramo pa izpustiti ali kateri koli prednji rek, kar pozročuje sicer nejasnost, ali pa istovrstne prednje reke, ali slednjič samo srednje sklepe, in po tem delimo verižne sklepe ali sorite *na sorite v širjem, ožjem in najožjem zmislu*. Poslednji so za porabo najpriročnejši, in zato bomo samo o teh govorili. Po tem ali so popolnosestavljeni sklepi, iz katerih se napravljajo soriti, brezuvetni ali uvetni, so tudi soriti ali brezuvetni ali uvetni. Vsaka od teh verstij poreduje se zopet z napredovalnim (*sintetiškim*) ali nazajevalnim (*analitiškim*) načinom.

Obrazci soritov v najožjem zmislu so ti-le:

a) Brezuvetni soriti.

Napredovalni:		Nazajevalni:	
$O < P$	Vsa telesa so težka.	$S < M$	Ves baker je kovina.
$N < O$	Vse rude so telesa.	$M < N$	Vse kovine so rude.
$M < N$	Vse kovine so rude.	$N < O$	Vse rude so telesa.
$S < M$	Baker je kovina.	$O < P$	Vsa telesa so težka.
$S < P$	Baker je težek.	$S < P$	Baker je težek.

Nazajevalni brezuvetni sorit začinja se s prednjim rekom, ki zadržuje subjekt in konča se z onim, ki zadržuje predikat sklepa. On nas vodi od posebnosti k občenosti in zato je mišljenju najpriročnejši. Po iznajditelju Aristotelu imenuje se aristoteliški.

Napredovalni brezuvetni sorit začinja se s prednjim rekom, ki zadržuje predikat, in konča se z onim, ki zadržuje subjekt sklepa; on je tedaj preobrnen nazajevalni brezuvetni sorit. Po iznajditelju imenuje se goklenijanski.

Udje verižnih sklepov morajo biti v medsebnjej zvezi, zato imata po dva uda en skupni pojem. Ako se ta zveza prepreči, redaj nastane v sklepu skok *saltus in concludendo*) in sklep je neveljaven.

b) Uvetni soriti.

Modo ponente:

· < A
A ~ B
B ~ C
C ~ D
· < D

Modo tollente:

· < -D
C ~ D
B ~ C
A ~ B
· < -A

Ako prednje reke načina tollente nasprotno poredimo, tedaj imata oba načina ta-le obrazec:

A ~ B
B ~ C
C ~ D
· < A < -D
· < D < -A

N. pr.: Ako želiš prijetno živeti, moraš si znati denar zaslužiti; ako si želiš denar zaslužiti, tedaj moraš znati delo opravljati; ako želiš delati, moraš delo razumeti; ako želiš delo razumeti, tedaj moraš se marljivo učiti; ker ti želiš ugodno živeti; tedaj se moraš marljivo učiti. Modo tollente: ker se ti ne učiš marljivo, tedaj ne boš nikoli prijetno živel (glej Drbal stran 125).

Ako je država dobro uravnana, tedaj je ona po stanovitih načelih ustanovljena; ako je država po stanovitih načelih ustanovljena, tedaj se vladajo državljanji po določenih zakonih; ako se vladajo državljanji po določenih zakonih, tedaj nje tudi zakoni branijo; ako državljanje zakoni branijo, tedaj imajo tudi nemočniki svojo obrano; ako imajo nemočniki svojo obrano, tedaj jim se imetek z nasiljem vzeti ne more. Modo tollente: nemočnikom se imetek z nasiljem jemlje; tedaj država ni dobro uravnana.

Opazka. Pojmi logične lestvice morejo služiti za ude verižnih sklepov. Tako pojmi logične lestvice: logika, filozofija, znanost, sredstvo naobraženja in spoštovanje daja ta verižni sklep: logika je filozofija, filozofija je znanost, znanost je sredstvo naobraženja, sredstvo naobraženja se spoštuje, tedaj se logika spoštuje. Seneca (epist. 85.) omenja ta sorit: „Qui prudens est, et temperans est; qui temperans est, et constans; qui constans est, et imperturbatus; qui imperturbatus est, sine tristitia est, qui sine tristitia est, beatus est, — ergo qui prudens est, beatus est.“

Sokrat odgovoril je svojim prijateljem, ki so ga nagovarjali, naj iz ječe pobegne, s tem verižnim sklepom: Jaz živim samovoljno v tej državi; kdor v državi samovoljno živi, pripoznaje molče njene zakone; kdor zakone katere države pripoznaja, mora se v vsakem oziru po njih ravnati; kdor se po zakonih katere države v vsakem oziru ravnati mora, ne sme umaknoti se niti njenej hepravičneji obsodbi, — tedaj jaz — Sokrat namreč — ne smem umaknoti se niti nepravilneji obsodbi.

Skok v sklepu je n. pr.: Jezus delal je čudeže, kakor nam evangelisti pripovedajo; vsi Jezusovi učenci bili so resnicoljubni možje; kar resnicoljubni možje pripovedajo, je verjetno, — tedaj je verjetno, da je Jezus delal čudeže. V tem verižnem sklepu manjka namreč stavek pisatelj evangeljev bili so Jezusovi učenci.

§ 81. Epiherem.

Med nepopolno sestavljene sklepe štejemo še *epiherem* to je verižni sklep, v katerem sta prednja reka stegnena omembo primernege srednjega pojma, ki

ali oba ali enega od prednjih rekov dokazuje. Brezuvetni epiherem za prvo obliko kategoriških sklepov je ta:

$$\begin{array}{c} M \quad P \text{ radi } x \\ S \quad M \text{ radi } y \\ \hline S < P \end{array}$$

Primer: Enojno bitje je večno radi edinstvenosti; človeška duša je enojno bitje radi svojega nerazdružljivega delovanja. Človeška duša je tedaj večna. Znani teologiški dokaz šolastika Anselma Kenterburškega (1033—1109) o bistvu božjem, je epiherem.

Vsak enojni sklep ali brezuvetne, uvetne, konjunktivne ali razločilne vrsti more se v epiherem spremeniti, ako se eden ali oba prednja reka s pridanim srednjim pojmom posebej obrazložita.

§ 82. Pregled razdelbe sklepov.

Sklepi so:

Prvič: neposrednji:

1. Sklepi podredbe.
2. Sklepi nasprotnosti.
3. Sklepi obrata.
4. Sklepi načina.
5. Sklepi istovrednosti ali enakosti.

Drugič: posrednji in ti so:

I. Enojnopolni in sicer iz sodov:

1. brezuvetnih: α) po prvej obliki, β) po drugej obliki, γ) po tretjej obliki, δ) po četrtej obliki, 3. konjunktivnih: α) po prvej obliki β) po drugej obliki, γ) po tretjej obliki, δ) način ponens in tollens uvetnih sklepov.	2. uvetnih: α) čisto uvetni, β) meševito uvetni po načinu ponens in tollens. 4. disjunktivnih: α) brezpogojno razločilne, β) pogojno razločilne, γ) po pravem razločilne. Dostavek. Delivne.

II. Enojnepopolni sklepi:

1. okrhnen (<i>entimem</i>), α) prvega reda, β) drugega reda.	2. stegnen sklep.

III. Sestavljenopolni sklepi in sicer iz sodov:

1. brezuvetnih: a) po prvej obliki brezuvetnih sklepov, α) z napredovalnim načinom, β) z nazajevalnim načinom, b) po ostalih oblikah.	2. uvetnih: α) z načinom tollens. β) Z načinom ponens.

IV. Sestavljenonepopolni sklepi in sicer:

A) verižni sklepi iz sodov:

1. brezuvetnih:

- α) aristoteliški,
- β) goklenijanski.

2. uvetnih:

- α) modo ponente,
- β) modo tollente.

B) Epiherema.

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Ljutomer. Gledé vprašanja: Kaj obségaj pouk ljudske šole z ozirom na zdravstvo? je sestavil g. Jos. Freuensfeld ta-le načrt, ki je bil v okr. učit. konferenci dne 26. m. m. pri sv. Križu na murskem polju*) vsprejet.

1. Negovanje celega trupla v obče: snažnost in kopanje; upljiv vročine in mrazú; noša obleke in škodljivost tesne obleke; vaja telesa h krepkosti, vztrajnosti, utrjenosti in gibčnosti: telovadba, plavanje i. dr.; prava in naravna razmera med delom in počitkom. — 2. Negovanje udov in sicer a) zunanjih: posebno oko in uho; b) notranjih: srce, pluća in želodec. — 3. Živež in pijača: Krvotvorna, toplotvorna in neorganska živila; spirituozne pijače, posebno škodljivost žganja; način prebavljanja; zmernost v jedi in pijači. — 4. Naše stanovanje: njega prostornost, svetlost in zračnost. — 5. Upljiv ozračja na naše telo: zrak kot sredstvo dihanja; upljiv čistega in svežega zraka na razvoj in zdravje našega telesa; prehlajenje (prepih). — 6. Nalezljive bolezni: bleki, koze ali osepnice, griža, srab, vratna davica, legar, kolera, kuga: pri tej priložnosti tudi steklino in kačji pik; ravnanje v slučajih teh bolezni. — 7. Strupene rastline: volčja črešnja, razhudnik, kristavec, smrdljiva salata, zobnik, podlesek, zlatice, pikasti mišjek i. dr.; tobak škodljivost kaje; strupene gobe. — 8. Ravnanje z zamrtjaki. (Glej Četrto berilo str. 268., 144. ber.) — 9. Domača lekarna (Glej Četrto berilo str. 274., 146. ber.); svaritev pred mazači in priporočba zdravnikov. — 10. Negovanje duševnega zdravja: zadovoljnost srca, pravično in čednostno življenje; sovrastvo hudih razvad in strasti: plesa igre, pijančevanja, preklinjanja; veselje do godbe in petja; čitanje dobrih knjig; ljubav do svojega bližnjega; bogoljubnost in jasno upanje na drugo svitlejše življenje.

Jesephus.

Iz Črešnovca. Naj mi bode dovoljeno izpregovoriti nekaj besedice o lepi in slovesni veselici, katero je imela šolska mladina trirazrednice pri Kapeli blizu Radgone dne 18. avgusta, da bi kolikor mogoče slovesno obhajali veseli rojstni dan presvitliga cesarja. Po dokončanej službi božji v farni cerkvi so se podali otroci pod vodstvom svojih učiteljev v bližnjo vas Očeslavec, kamor jih je povabil občespoštovani in velezaslužni posestnik Alojz Kreft, večletni in neutrudljivi ud krajnega šolskega sveta, da bi jih pogostil z jedjo in pijačo. Veselje in radost nežne mladine, korakajoče z zastavami v vrt gostoljubnega posestnika zamore zapopasti le tisti, ki živi in deluje v krogu učečih se otrok. Godci so čvrsto zagodli in močno pokanje možnarjev je tudi sosednim občinam naznanjalo, da je dospela šolska mladež v kraj, kjer hoče rajati in veseliti se v krogu

*) Prosimo obširnega poročila o tej konferenci.

svojih učiteljev in drugih šolskih prijateljev. Med drugimi gosti, ki so se udeležili veselice, naj bodo omenjeni učitelji od Negove, sv. Jurja na Šavnici, iz Radgone; še celó iz Prekmurskega sta bila dva kolega, ki posebno rada obnujeta sè soslednimi učitelji Štajerja. Po končanem obedu je sprožil domači nadučitelj, gosp. Kvas, marsikatero lepo napitnico, katerej so od strani navdušene mladine vselej sledili trikratni gromoviti „živio“klici. Gospod nadučitelj omenja tudi, da bode gosp. Levec, kateri je več let marljivo in vspesno deloval v šoli kapelski, kmalu odrinil na svojo novo službo ter vabi učence, do mu danes v dan ločitve zakličejo trikratni „živio“, kar so tudi drugi navzoči storili. Po daljnotrajnem rajanju in prepevanju je nastopila oder učenka, ki je z lepimi in ganljivimi besedami v imenu vseh tistih, ki bodo zaradi starosti šolo zapustili, vzela slovo od svojih součencev in součenk sploh, in od učiteljev posebej. Radi bi se še dalje veselili, toda nastopila je ura ločitve. Učenci so stopili zopet v vrsto, ter prav krepko zapeli cesarsko pesem, kar so pomagali stojóč vsi navzoči. Gospod nadučitelj se zahvali še enkrat v imenu vseh hišnemu gospodarju in gospodinjji za njih trud in tako obilno postrežbo, in potem se je premikala vesela družba na bližnji hribček, kamor jo je spremljala vesela godba. Dan se je umaknil mraku, zato smo se tudi mi učitelji morali ločiti, nadjaje se, da bodemo imeli prihodnje leto enako veselico pri kateri izmed soslednih šol. Srečni so otroci in stariši, ki imajo dobre in marljive učitelje; srečni so pa tudi učitelji in otroci, ki imajo dobrosrčne in radodarne šolske prijatelje.

Josip Lasbahar.

Novice in razne stvari.

(Presvitli cesar) podaril je kr. šolsk. svetu v Neudau-vu v pol. okraju Hartberg za zgradbo nove šole 200 glđ.

[Naučno ministerstvo] je prepovedalo vseučilišnim profesorjem po strokovnih listih razpravljati akademične zadeve, o katerih se še vrše posvetovanja, ker se s tem ruši uradna tajnost.

[Deželni šolski svet štajerski] poizvedaval je po okrajnih glavarstvih, koliko odstotkov vojaških novincev zna brati in pisati. Pokazali so se naslednji odstotki: Okrajno glavarstvo Slovenjigradec 54·6, Judenburg 68·7, Murau 72·7, Celje 73·9, Maribor 76·6, Brežice 77, okolica Gradec 80·1, Bruck na Muri 82·7, Ptuj 85, Ljubno 85·9, Hartberg 86·7, Lipnica 87, Liezen 88·8, Weiz 89·8, Deutschlandsberg 92, Gröbming 92, Radgona 93·6, Feldbach 94·9, Ljutomer 100. Krasno „Mursko polje“ je torej tudi v tem oziru prvo na Štajerskem.

[Letno poročilo čveterorazredne ljudske šole v Krškem] ima na prvem mestu prav prijetno sestavljene zgodovinske črtice „K stoletnici Krške ljudske šole,“ potem podatke iz šolske kronike, imena dobrotnikov, in šolske vesti. Na tej šoli bilo je koncem leta 81 dečkov, 92 deklic, vkupe 173 otrok, izmed katerih je bilo sposobnih 57 dečkov in 58 deklic. Poučevali so na tej šoli gg. Fran Gabersšek, nadučitelj in vodja, Ivan Knavs, katehet, Jernej Ravnikar, učitelj, Marija Wessner in Marija Michel, nčiteljici. — Z ljudsko šolo v zvezi bila je kmetijska nadaljevalna šola, katero je obiskovalo 32 rokodelskih učencev, katere je poučeval g. Jernej Ravnikar vsako nedeljo po 2. uri. — Šolsko leto se bode pričelo dne 16. oktobra.

[Deška mečšanska šola s kmetijskim značajem v Krškem) izdala je ravnokar svoje peto letno poročilo. V njem nahajamo na prvem mestu pokojnega M. Hočevarja, nekrolog, potem pa „Črtice o podnebju v Krškem“, katere je spisal g. Ferd Seidl. Gospod pisatelj začel je, kakor vidimo v tem spisu in posebe še v „Ljubl. Zvonu“, obdelovati polje, ki je bilo v Slovencih doslej precej zanemarjeno, zato nam bodo taki in tako skrbno in temeljito pisani članki jako dobro došli. Isto velja o „pregledu meteoroloških opazovanj v Krškem“. Število učencev na tej šoli ni veliko.

[Odlikovanje) Gospod Julij Seeder, bivši okrajni glavar v Mariboru, sedaj svetnik pri namestništvu v Gradcu, dobil je red železne krone tretje vrste, — gosp. Janez Ranner, c. kr. okr. šolski nadzornik v Ptujju pa naslov „ravnatelja“.

Društveno. V 13. dan septmb. t. l. popoldne ob 2. bode imel odbor „Slov. učit. društva“ in odbor „vdovskega društva“ v društveni sobi v Ljubljani sejo, h kateri se odborniki in tudi bližnji društveniki vabijo.

Spremembe pri učiteljstvu.

Gospod France Pirkmajer, učitelj v Lembahu, postal je nadučit. v Framu. — Gospod Balant Ciglar, podučitelj v Ksaverju (Gornjigrad) gre v Manjšberg (Ptuj). — Gospod Franc Koletnik, mariborski učit. pripravnik, imenovan je prov. podučiteljem v Slivnici (Maribor.)

N A T E Č A J I.

Štv. 207.

Učiteljsko mesto.

Na novo ustanovljeni ljudski šoli pri sv. Andreju nad Polzelo se umešča učiteljska služba z dohodki IV. plačilne vrste.

Prosilci za to mesto naj svoje redno instruirane prošnje z dokazom, da so sposobni poučevati tudi subsidiarčno v katoliškem veronauku, vložijo do 5. septembra 1886 pri kraj. šolskem svetu v St. Andreju, pošta Velenje.

Okr. šolski svet Šostanj, dne 28. julija 1886.

Predsednik
Finetti s. r.

Štv. 371.

Podučiteljsko mesto.

Novo sistemovano mesto podučitelja pri sedaj dvorazredni ljudski šoli na Remšnik-u, z dohodki po III. plačilnem razredu in s prostim stanovanjem po sprevidu kraj. šol. sveta se takoj umešča. — Prosilci naj svoje redno instruirane prošnje predpisanim potom do 20. sept. 1886 pri krajnem šolskem svetu na Remšniku pošte Marenberg vložijo.

Okr. šolski svet Marenberg, dne 9. avgusta 1886.

Predsednik
Finetti s. r.

Štv. 632.

Učiteljska služba

na trirazrednici pri Vsesvetjem (Allerheiligen), IV. plačilnega razreda in s prostim stanovanjem se takoj umešča. — Prosilci naj svoje prošnje vložijo do 10. oktobra t. l. pri krajnem šolskem svetu pri Vsesvetjem.

Okr. šolski svet Ormuž, dne 3. septembra 1886.

Predsednik
Supančič s. r.

Štv. 1234.

Podučiteljska služba

na trirazrednici pri sv. Marku poleg Ptujja, IV. plačilnega razreda in s prostim stanovanjem se takoj umešča. — Prosilci naj svoje prošnje do 10. oktobra t. l. pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okr. šolski svet v Ptujju, dne 7. septembra 1886.

Predsednik
Supančič s. r.

Štv. 443.

Dve podučiteljski službi.

Na dvorazredni ljudski šoli pri sv. Jedrti nad Laškim trgom se umešča začetkom prihodnjega zimskega tečaja provizorično, na k tej ljudski šoli spadajoči ekspoziaturi Gornja Rečica pa definitivno podučiteljsko mesto, vsako z dohodki po III. plačilni vrsti, drugo pa še s prostim, prav prostornim stanovanjem in velikim zemljiščem. — Prosilci za te mesti naj svoje redno obložene prošnje potom predpostavljenega okr. šol. sveta vložijo do 15. septmb. 1886 pri kraj. šol. svetu pri sv. Jedrti (pošta Laški trg).

Okr. šolski svet Laški trg, dne 15. avgusta 1886.

Predsednik:

Natoliczka s. r.

Štv. 514.

Podučiteljska služba.

Na trirazredni ljudski šoli (z eno paralelko) v Vojniku se umešča podučiteljska služba z dohodki po III. plačilni vrsti in prostim stanovanjem (ena soba) definitivno ev. tudi provizorično. — Prosilci in prositeljice za to službo naj svoje redno instruirane prošnje potom predpostavljenega okr. šol. sveta do 15. sep. 1886 pri kraj. šol. svetu v Vojniku vložijo.

Okr. šolski svet Celje, dne 8. avgusta 1886.

Predsednik:

Natoliczka s. r.

Štv. 271.

Podučiteljsko mesto.

Na dvorazredni ljudski šoli v Slivnici pri Celju se umešča mesto podučitelja z dohodki po IV. plačilni vrsti in prostim stanovanjem definitivno ali provizorično. — Prosilci za to mesto naj vložijo svoje redno obložene prošnje potom predpostavljenega okr. šol. sveta do 15. septmb. 1886 pri kraj. šol. svetu v Slivnici (pošta Št. Jurij ob juž. žel.).

Okr. šolski svet Šmarje, dne 25. julija 1886.

Predsednik:

Natoliczka s. r.

Štv. 431.

Učiteljsko mesto.

Na četirirazredni ljudski šoli v Laškem trgu se umešča učiteljsko mesto z dohodki po III. plačilni vrsti definitivno ev. tudi provizorično. — Prosilci za to mesto naj svoje redno obložene prošnje potom predpostavljenega okr. šol. sveta do 15. septmb. 1886 pri kraj. šol. svetu v Laškem trgu vložijo.

Okr. šolski svet Laški trg, dne 15. avgusta 1886.

Predsednik

Natoliczka s. r.

Štv. 428.

Učiteljsko mesto.

Na enorazredni ljudski šoli pri sv. Rupertu nad Laškim trgom se umešča mesto učitelja in šolskega vodje z dohodki po III. plač. vrsti in prostim stanovanjem definitivno ev. tudi provizorično. — Prosilci naj vložijo svoje redno obložene prošnje z dokazom, da so sposobni, poučevati tudi subsidiarno v katoliškem verouku, potom predpostavljenega okr. šol. sveta do 15. septmb. 1886 pri kraj. šol. svetu pri sv. Rupertu (pošta Laški trg.)

Okr. šolski svet Laški trg, dne 15. avgusta 1886.

Predsednik:

Natoliczka s. r.

Štv. 577.

Učiteljska služba.

Na novo ustanovljeni enorazredni ljudski šoli v Reifensteinu se umešča učiteljska služba z dohodki po III. pl. vrsti in prostim stanovanjem (začasno samo I soba) definit. ev. tudi provizorično. — Prosilci za to službo naj svoje redno instruirane prošnje z dokazom, da so sposobni, poučevati tudi subsidiarno v katoliškem verouku, vložijo potom predpostavljenega okr. šol. sveta do 20. sept. 1886 pri kr. š. svetu Št. Jurij ob juž. žel.

Okr. šol. svet Celje, dne 20. avgusta 1886.

Predsednik:

Natoliczka s. r.

Štv. 230.

Učiteljsko mesto.

Na dvorazredni ljudski šoli pri sv. Antonu (v Leskoven) se umešča učiteljsko mesto z dohodki po III. pl. vrsti in prostim stanovanjem in sicer definit. ev. pa tudi provizor. — Prosilci za to mesto naj svoje redno instruirane prošnje, z dokazom, da so sposobni, poučevati tudi subsidiarno v katoliškem verouku, vložijo potom predpostavljenega okr. šol. sveta do 30. septmb. 1886 pri kraj. šol. svetu v sv. Anton (pošta Reichenburg).

Okr. šol. svet Sevnica, 30. avgusta 1886.

Predsednik:

Rupnik s. r.